

da učitelji v najboljših moških letih izgledajo kakor karikature, kakor iztisnjene limone; ni čuda, da so osiveli v najlepši moški dobi; le naravna posledica tem žalostnim razmeram je, da se bližajo grobu možje, ki bi mogli še dolgo vrsto let najuspešneje delovati v šoli in zunaj nje v blagor naroda!

Deželni poslanci na Goriškem nimajo zmisla za take odnošaje, ali nimajo srea, ali možgan, da tako hladnokrvno prestopajo na dnevni red preko naših zahtev. Kdaj bo bolje? Morda nam prinese prihodnji deželni zbor kaj boljših razmer? Upanja nimamo, ker smo jo že davno zgubili.

Kdo se bo čudil, ako se lovi učiteljstvo za strankami? Upravičeno to čudenje ne sme biti, kajti človek v sili pograblja vsako bilko, da bi se rešil, če tudi se večkrat s tem še bolj potaplja.

Nedavno temu so objavljali časopisi, o čem so sklepali posamični deželni zbori po širni Avstriji učiteljstvu v prid. V severnih, naprednih deželah se sme šteti naš stan za srečnega, kajti deželni zbori so večinoma vsprejeli take načrte, ki izdatno izboljšajo gmotno stanje; pri nas na jugu pa smo ostali skoro tam, kjer smo bili. Med zadnjima pa je bila in ostane še vedno Goriška.

Slovenska napredna stranka bo kandidirala tudi jednega učitelja v deželni zbor. Prav bi bilo!

Istra.

Iz deželnega zbora. 1. Učiteljske v Kopru. Poslanci Josip Kompare in tovariši so stavili nastopno interpelacijo:

Učiteljske v Kopru ima tri enakoveljavne oddelke: italijanskega, slovenskega in hrvaškega. Ta c. kr. zavod za mučenje slovenskih in hrvaških dijakov ima na fačadi napis in sicer le nemški in italijanski.

Nemški napis je popolnoma neopravičen, ker ta c. kr. zavod ni nemški in tudi ne za Nemce. Res je sicer, da se je v najnovejšem času nemščina začela urivati prav intenzivno. Posledica temu urivanju nemškega jezika je, da dijaki propadajo, kar se je koncem minolega šolskega leta — na žalost — dogodilo v velikem številu. Ali povdarjamo, da c. kr. učiteljske ni nemški zavod.

Vsled tega interperirajo podpisani:

Ali hoče c. kr. vlada učiniti potrebne korake, da c. kr. učiteljske dobi enakopraven slovenski napis?

Ali hoče c. kr. vlada zaukazati, da se izbriše neopravičeni nemški napis?

Ali hoče c. kr. vlada ukreniti primerne korake, da se ublaži silna strogost za nemščino.

2. Za ljudsko šolo v Zrenju. Isti poslanci so stavili interpelacijo:

Leta 1900 so hišni gospodarji in stariši za šolo godnih otrok iz davčne občine Zrenj, krajna občina Oprtalj, prosili c. kr. deželni šolski svet, da bi se v njihovem kraju ustanovila javna ljudska šola s hrvaškim učnim jezikom. Na to prošnjo niso dobili ni rešitve ni odgovora, ali so izvedeli kasneje, da je c. kr. okrajni šolski svet v Poreču izdal ope-
tovano nalog upravnemu svetu v Zrenju, da v tem kraju zgradi hišo za dvojezično ljudsko šolo. Izvedeli so nadalje, da je upravni svet obakrat odgovoril, da ne more zidati hiše za šolo, ker nima potrebnih sredstev za to.

Ali ta izgovor upravnega sveta v Zrenju ne velja, ker je, kakor je tam sploh znano, pokojni Klun na Dunaju zapustil glavnico 20.000 gld. za šolo v Zrenju po smrti njegove vdove. Obresti od te glavnice vleče sedaj 70letna starka,

vdova po pokojnem dobrotniku ljudstva v Zrenju. Po njeni smrti pripade torej gornja glavnica davčni občini Zrenj za gradnjo javne ljudske šole. Ako bi torej upravni svet v Zrenju imel le količjak dobre volje, mogel je najti potrebnega denarja za zidanje rečenega šolskega poslopja, kateri denar bi bil mogel povrniti v nekoliko letih. Upravni svet je torej hotel kljubovati želji in prošnji ogromne večine onih občanarjev in ponovnemu nalogu c. kr. okrajnega šolskega sveta jedino iz tega razloga, ker so oni občanarji prosili hrvaško ljudsko šolo in ker je c. kr. okrajni šolski svet odločil ustrojiti tam dvojezično t. j. hrvaško in italijansko, a nikakor samo italijanske šole.

Ker so prositelji za hrvaško ljudsko šolo v Zrenju to ključovalno postopanje upravnega sveta natanko priobčili c. kr. okrajnemu šolskemu svetu, dokazavši obenem način in sredstva, s katerimi bi mogli priti tam do javne ljudske šole, vprašajo podpisani visoko c. kr. vlado:

Je-li voljna nemudoma storiti primerne korake, da se v Zrenju osnuje javna ljudska šola s hrvaškim učnim jezikom?

Društveni vestnik.

Kranjsko.

Iz Ljubljane. (Rakteljeva petdesetletnica.) Kakor znano, preteklo bode 15. oktobra t. l. petdeset let, odkar učiteljuje naš starosta g. Raktelj, nadučitelj in voditelj II. mestni šoli v Ljubljani. Odbor „Ljubljanskega učiteljskega društva“ je v svoji zadnji seji sklenil, da se tako redek jubilej kakor je petdesetletnica učiteljevanja, praznuje kolikor se da slovesno. Za sedaj se je sestavil naslednji program:

1. V sredo, dne 16. oktobra zvečer ob 1/2 8. uri serenada; po serenadi pa se priredi v „Narodnem domu“ slavnosten „Rakteljev večer“ s skupno večerjo.

2. V četrtek, dne 17. oktobra ob 8. uri sv. maša v šentjakovski cerkvi; po sv. maši pa šolarska slavnost v telovadnici II. mestne šole.

Natančnejši vpored za „večer“ in šolarsko slavnost se bode še objavil v družih časopisih.

Ob tej priliki pozivljemo vse slovensko učiteljstvo k mnogobrojni udeležbi te slavnosti. Mi apelujemo na učiteljsko zavest, katera naj pokaže, da ve drugače kakor drugi svet ceniti zasluge petdesetletnega službovanja v šoli. To slavlje naj bode tako, da bode najlepše — četudi edino plačilo za petdesetletni trud v šoli osi-
velega moža.

Skupna večerja bode stala 2 K brez pijače. Ker je pričakovati jako mnogobrojne vdeležbe iz mesta in dežele, prosimo, da se nam vdeleženci javijo in nam vnaprej pošljejo po 2 K za osebo. Denar naj se pošilja društveni blagajničarici gđ. Mariji Marout, mestni učiteljici v Ljubljani.

Odbor „Ljubljanskega učiteljskega društva“.

Slovenska šolska Matica. V kratkem se bodo začele tiskati knjige, ki jih izda „Slov. šolska Matica“ za tekoče leto. Da bode odboru mogoče določiti število iztisov, opozarjajo se učitelji in drugi razumniki še enkrat, da pristopijo k društvu tudi oni, ki dozdaj še niso tega storili. Čas za pošiljanje letnine je do konca oktobra t. l. Nadejamo se, da ga ne bode učitelja (učiteljice), ki bi ne bil član tega prekoristnega društva. Pa tudi od drugih razumnikov pričakujemo, da se oglase kot ustanovniki ali vsaj kot letniki. Odbor.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj ne bode zbivalo vsled ovir dne 1. nov. t. l. kakor je bilo dogovorjeno, marveč v nedeljo dne 10. novembra 1901. l. To v blagohotno znanje p. n. društvenikom! Odbor.